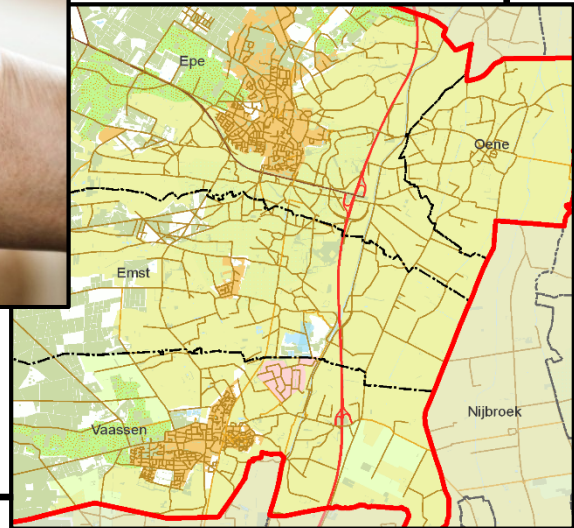


Gebiedsgericht Werken in Epe

Visiedocument



Gemeente Epe

Februari 2016

Gebiedsgericht Werken in Epe

Visiedocument

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding	5
2.1	Gebiedsgericht Werken	5
2.2	Aanleiding.....	5
2.3	Kaders.....	6
2.4	Vervolg.....	7
3.	Proces	8
4.	Visie	9
5.	Gebieden	12
6.	Thematiek	12

1. Samenvatting

In het coalitieprogramma 'Samen zorgen voor elkaar (2014-2018)' is een duidelijke opdracht geformuleerd: 'het wijkgericht werken moet worden uitgebouwd, moet gemeente breed ingevoerd zijn en de sociale component moet geïntegreerd worden met de fysieke component'.

De voorliggende visie is de eerste stap om deze opdracht te realiseren. De basis voor de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken ligt in de Toekomstvisie: 'Epe, krachtig en vitaal'. De Toekomstvisie gaat uit van het stimuleren van actief burgerschap. Dit houdt in dat bewonersgroeperingen, wijk- en buurtverenigingen en vrijwilligersorganisaties ondersteuning krijgen. Ook wordt er meer maatschappelijke inzet verwacht van de bewoner zelf. Burgerinitiatieven vanuit de samenleving worden gefaciliteerd en bij ontwikkelingen vanuit de gemeente wordt maximale burgerparticipatie toegepast. Professionele partijen en de lokale overheid hebben 'voelsprietten' binnen de samenleving en worden als achtervang ingezet. Het realiseren van deze ambitie hangt sterk samen met de decentralisaties die per 1 januari 2015 plaatsgevonden hebben op het gebied van zorg, jeugd en inkomen. Door het invoeren van het gebiedsgericht werken krijgt de ambitie uit de toekomstvisie daadwerkelijk gestalte.

Na een uitvoerig voorbereidingsproces waarbij intensief contact geweest is met de samenleving én de partners uit het maatschappelijk veld, is een visie op het gebiedsgericht werken geformuleerd bestaande uit de volgende componenten:

Gebiedsgericht Werken is een wijze van werken:

- Waarbij de behoefte van de bewoner centraal staat;
- Waarbij de bewoner gestimuleerd en ondersteund wordt om eigen initiatieven te ontplooiën;
- Waarbij de aanwezige vrijwilligers en professionele partijen in een gebied intensief samenwerken en hierdoor lokaal maatwerk ontstaat;
- Gericht op het behoud of verbeteren van de leefbaarheid binnen een gebied!

Centraal staat deze wijze van werken binnen geselecteerde gebieden plaatsvindt. Om te bepalen om welke gebieden het nu eigenlijk gaat is een definitie geformuleerd van een gebied:

Een gebied is een geografisch afgebakende fysieke omgeving:

- Waarbinnen sprake is van samenhang op diverse onderwerpen zoals bevolkingsdemografie, leefstijlen, culturele eigenschappen en/of welvaartsniveau (gebieds-DNA);
- Waarbij bij de afbakening van het gebied rekening gehouden is met de aanwezigheid van bestaande burgerinitiatieven en netwerken en/of de mogelijke potentie om burgerinitiatieven en zelfredzaamheid van bewoners in dit gebied verder te ontwikkelen (gebiedsgedrag).

Binnen deze gebieden spelen verschillende thema's. Op dit moment zijn vijf beïnvloedbare en actuele thema's te herkennen die een cruciale rol spelen in het behoud of verbeteren van de leefbaarheid in

Epe. Er vinden al ontwikkelingen plaats binnen deze thema's, daarom zijn ze prioritair. Uiteraard kunnen er in de toekomst thema's aan toegevoegd, geschrapt of aangepast worden.

De huidige vijf thema's zijn:

- Veiligheid
- Professionele ondersteuning
- Vrijwilligers en mantelzorgers
- Toegang, ontmoeting en wijksteun
- Woon- en leefomgeving

Het voorliggende visiedocument vormt de basis en het gedachtengoed om binnen de genoemde thema's een verdiepingsslag te maken en de komende jaren te werken aan nieuwe structuren.

2. Inleiding

In het coalitieprogramma 'Samen zorgen voor elkaar (2014-2018)' is een duidelijke opdracht geformuleerd: 'het wijkgericht werken moet worden uitgebouwd, moet gemeente breed ingevoerd zijn en de sociale component moet geïntegreerd worden met de fysieke component'. Dit vraagt ten eerste om een duidelijke visie op dit onderwerp. Deze wordt in dit document weergegeven en vormt daarmee het begin van ontwikkelingen en veranderingen die bijdragen aan het behouden en of verbeteren van de leefbaarheid in de gemeente Epe. Met leefbaarheid bedoelen we: *'Prettig en veilig samen met elkaar wonen en leven, met of zonder ondersteuning, ongeacht de leeftijd, met of zonder beperking. Goede sociale contacten opbouwen en meedoen met activiteiten waar de inwoner zich prettig bij voelt, passend bij de diverse levensstijlen binnen de gemeente Epe. Omkijken naar elkaar en waar nodig ook de handen uit de mouwen steken. Of, de gemeente Epe als een fijne en veilige gemeente om te wonen.'*

2.1 Gebiedsgericht Werken

Wijkgericht werken is een landelijk veel gebruikte term binnen gemeentelijke organisaties. Bijna iedere organisatie kent zijn eigen invulling van het wijkgericht werken. Een aantal termen komt in bijna alle gevallen terug:

- het gaat vaak om kleinschalige en lokale structuren;
- gericht op het activeren van bewoners;
- de gemeente daarbij in een regierol;
- passend bij de bestaande culturen binnen die lokale samenleving;
- en gericht op het bevorderen en behoud van de leefbaarheid.

In de gemeente Epe zijn al verschillende initiatieven gestart die passen bij wijkgericht werken. Denk aan groenadoptie en de realisatie van twee wijksteunpunten. Deze werkwijze hoeft niet alleen maar in de wijk plaats te vinden maar kan ook van toepassing zijn op een kern, buurt of straat. Daarom kiezen we voor één term: gebiedsgericht werken (onafhankelijk van het schaalniveau).

2.2 Aanleiding

Naast de bovengenoemde politieke ambitie om de sociale en fysieke componenten in elkaar te verweven, zijn er meer redenen om de huidige structuren rondom zorg, ondersteuning en burgerparticipatie onder de loep te nemen:

1. De actieve betrokkenheid van de burger neemt de afgelopen jaren toe en daarmee ook de behoefte om het heft in eigen handen te nemen.
2. Via de (sociale) media is het eenvoudig om je mening te geven over ontwikkelingen binnen de gemeente en zich vervolgens te verenigen als bewoners. De stap om zelf in actie te komen is laagdrempelig.
3. Daarnaast maakt de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft, sinds de start van de decentralisaties op 1 januari 2015 voor de gebieden jeugd, zorg en werk, dat er gewerkt wordt aan andere verwachtingspatronen.

4. De rol en inbreng van de burgers wordt groter gemaakt door structureel een beroep te doen op het zelf oplossend vermogen van de samenleving, meer gebruik te maken van eigen kracht en burgerparticipatie en de interventies van professionals in eerste instantie te richten op ondersteuning van burgers en pas later op het verrichten van professionele interventies.

Kortom: de toenemende betrokkenheid van de burger en de veranderende verwachtingspatronen als gevolg van de decentralisaties versterken elkaar. Het gebiedsgericht werken is een werkwijze die aansluit bij deze ontwikkeling. Een andere aanleiding voor het invoeren van het gebiedsgericht werken ligt in de constatering dat er in de afgelopen jaren veel (overlappende) overlegstructuren (soms organisch) ontstaan zijn. Deelnemers ervaren dit als ineffectief en inefficiënt. Ook is er lokaal de nodige discussie over de huidige inzet van het sociaal wijkteam. De oorspronkelijke doelstelling voor het sociaal wijkteam is het laagdrempelig, toegankelijk en breed inzetbaar zijn binnen een wijk. Voor het jaar 2015 is door het college en de deelnemende partijen een bewuste keuze gemaakt om het sociaal wijkteam in te zetten ter ondersteuning van de WMO consulenten bij de her-indicaties die dit jaar plaatsvinden. De huidige inzet wordt op dit moment als te beperkt ervaren en leidt daarmee tot enige ontevredenheid bij de deelnemers. De deelnemers willen richting de toekomst de aanwezige kennis graag breder inzetten op casuïstiek. De inzet van het sociaal wijkteam moet de komende jaren verder ontwikkeld worden om uiteindelijk door te groeien naar een passende invulling die aansluit bij het gebiedsgericht werken.

2.3 Kaders

De gemeente Epe heeft twee beleidsdocumenten die kaders bieden voor de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken. Zo heeft de gemeenteraad van Epe in 2013 besloten de Toekomstvisie 'Epe, krachtig en vitaal' vast te stellen en heeft het college van burgemeester en wethouders vervolgens in 2015 de Sociale Agenda 2015 - 2021 vastgesteld.

➤ Toekomstvisie 'Epe, krachtig en vitaal'

In de toekomstvisie worden op diverse plekken richtinggevende uitspraken gedaan waarmee rekening moet worden gehouden bij de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken. Zo gaat de toekomstvisie uit van het stimuleren van actief burgerschap, moeten bewoners-, wijk- en buurtverenigingen én vrijwilligersorganisaties ondersteuning krijgen, wordt er meer maatschappelijke inzet van inwoners verwacht en worden ontwikkelingen vanuit de gemeente ondersteund door het toepassen van burgerparticipatie en de methodiek van wijkgericht werken.

➤ Sociale Agenda 2015 - 2021

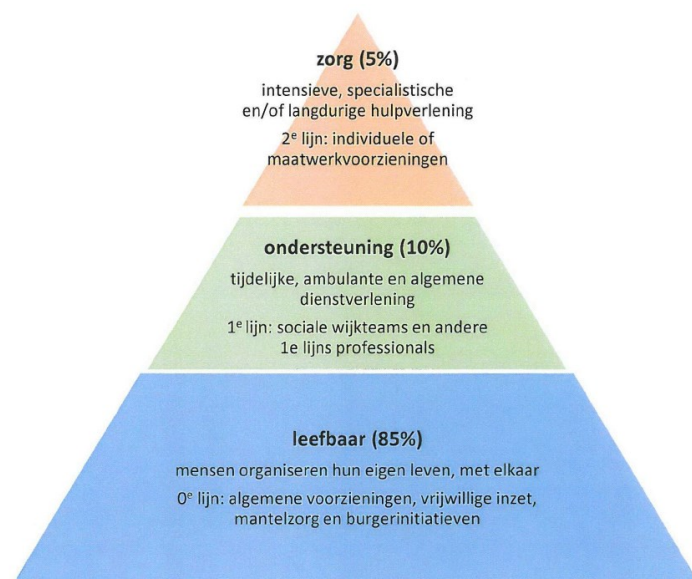
In het najaar van 2015 is de 'Sociale Agenda 2015 – 2021' vastgesteld. De sociale agenda is een verdere uitwerking van de sociale paragraaf uit de bovengenoemde toekomstvisie. In de sociale agenda wordt de visie op het sociale domein weergegeven in een driehoek, onderverdeeld in drie lagen (zie afbeelding op de volgende pagina). De onderste brede laag van de driehoek, is de laag 'Leefbaar' en is van toepassing op ongeveer 85% van de bevolking. Daarmee wordt bedoeld dat het

overgrote deel van de bevolking van de gemeente Epe uitstekend in staat is het eigen leven goed te organiseren. Daarboven bevindt zich de tweede laag, 'Ondersteuning', dit gaat over circa 10% van de bevolking van de gemeente Epe. Dat betekent dat dit deel van de bevolking van de gemeente Epe er tijdelijk niet in slaagt om het eigen leven goed op de rit te houden. Tenslotte is er de derde laag, namelijk 'Zorg'. Deze laag gaat uit van circa 5% van de bevolking van de gemeente Epe die structureel hulp en ondersteuning nodig heeft. De problemen van deze personen of gezinnen zijn soms langdurig en complex van aard.

Per laag is een ambitie geformuleerd. Voor de laag 'Leefbaar' is de ambitie als volgt: 'Onze inwoners wonen in een prettige en veilige leefomgeving. De sociale relaties zijn krachtig, het zelf organiserend vermogen van mensen is hoog en een goed basis voorzieningenniveau ondersteunt dit.'

Voor de laag 'Ondersteuning' is de ambitie als volgt: 'In onze gemeente doen mensen mee, ook mensen in een kwetsbare positie, doordat ze (zo nodig) ondersteund worden op het gebied van werk, inkomen, opvoeden, opgroeien, inburgering en sociale relaties. Ondersteuning is dichtbij de inwoners gerealiseerd.'

De ambitie voor de laag 'Zorg': 'Als meedoen niet vanzelf gaat, kunnen mensen in onze gemeente rekenen op zorg en hulpverlening in de buurt.'



➤ Rol van de gemeente

Tenslotte wordt in de Sociale Agenda de rol van de gemeente aangestipt. De gemeente wil graag een regisserende, beleidsgestuurde gemeente zijn. In deze werkwijze wordt vooraf bepaald welke doelen en resultaten er behaald moeten worden, en met welke partijen, activiteiten en producten dit wordt gerealiseerd. De regierol vult de gemeente in door richting/sturing te geven en te coördineren (afstemming). De uitwerking en uitvoering laten we in grote mate over aan inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Deze richtinggevendende beleidsuitspraken zijn kaders en bouwstenen voor de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken.

2.4 Vervolg

Het voorliggende visiedocument vormt de basis voor het verder inrichten van het gebiedsgericht werken in Epe. Bij de start van het project is ervoor gekozen om eerst de visie op het gebiedsgericht werken te ontwikkelen en om daarna de bijbehorende structuren onder de loep te nemen.

Dit is een lastig proces gebleken. Vaak is de discussie rondom de visie en de structuren nauw met elkaar verweven. De voorliggende visie kan nu omgezet worden in concrete opdrachten om haar te verwezenlijken. Hiervoor is nodig dat er in het eerste kwartaal van 2016 verder gewerkt wordt aan de in hoofdstuk 6 genoemde thema's. Deze thema's worden besproken met de betrokken partners en ingezet om zo samen te komen tot nieuwe, passende structuren en opdrachten, die werken voor Epe.

3. Proces

Voor de zomer van 2015 is het proces voor de ontwikkeling van het gebiedsgericht werken gestart. Besloten is om eerst een visie ontwikkelen en daarna na te denken over het aanpassen van bestaande (overleg)structuren.

Om een gedragen visie te ontwikkelen zijn gesprekken gevoerd met de samenleving en de partners uit het maatschappelijk veld. In juli 2015 is een brief verzonden naar alle deelnemende organisaties uit de wijkteams, het sociale wijkteam en de multidisciplinaire teams. Hierin werd gevraagd om de gemeente in contact te brengen met (groepen) bewoners of initiatieven die er leven. Daarnaast is in augustus via diverse mediakanalen het verzoek aan de samenleving gedaan om met elkaar in gesprek te komen over het leven in Epe.

Dit heeft geleid tot een vruchtbare periode van twee maanden (oktober en september) waarin veel waardevolle informatie geogst is voor de visievorming. In totaal hebben 15 ontmoetingsmomenten plaatsgevonden met een brede vertegenwoordiging van doelgroepen (onder andere: senioren, jeugd, mensen met een beperking, bewonersgroeperingen).

Begin november is een bijeenkomst met de partners uit het maatschappelijk veld georganiseerd. Voorafgaand aan de bijeenkomst is aan iedere organisatie gevraagd om de eigen visie te geven op dit onderwerp en deze input naar de gemeente toe te sturen. Met deze informatie zijn de partijen tijdens de bijeenkomst aan de slag gegaan en zijn gezamenlijke opdrachten geformuleerd.

Alle informatie uit de gesprekken met de samenleving en de partners is vervolgens gebundeld en dient als onderbouwing voor de onderhavige visie. Om de werkwijze kracht bij te zetten is in de visie regelmatig een citaat opgenomen uit de gesprekken met de samenleving en de partners. Deze vindt u terug in het volgende hoofdstuk.

4. Visie

Zoals in de voorgaande hoofdstukken beschreven vormt de voorliggende visie de basis voor de verdere ontwikkeling van het gebiedsgericht werken. Uit de gesprekken met de samenleving en de partners is de rode draad gefilterd. Vanuit deze gedragen visie werken we aan de mogelijkheden om de bestaande situatie op diverse thema's te verbeteren. In onderstaand kader is de visie geformuleerd en vervolgens uitgesplitst in een aantal onderdelen:

'Gebiedsgericht Werken is een wijze van werken waarbij de behoefte van de bewoner centraal staat, de bewoner gestimuleerd en ondersteund wordt om eigen initiatieven te ontplooiën, door de aanwezige vrijwilligers en professionele partijen binnen een gebied samengewerkt wordt en hierdoor lokaal maatwerk ontstaat, gericht op het behoud of verbeteren van de leefbaarheid binnen het gebied.'

Hieronder wordt de visie verder toegelicht. De onderdelen uit visie zijn voorzien van een toelichtende tekst. In de rode kaders zijn diverse citaten weergegeven. Deze komen uit de gesprekken met de samenleving en de partners.

'Gebiedsgericht Werken is een wijze van werken waarbij de behoefte van de bewoner centraal staat...'

Veel bewoners van de gemeente Epe wonen prettig en hebben geen vragen, sociale problemen en ontvangen geen enkele vorm van ondersteuning. Dit kan soms snel veranderen in een mensenleven. Zo werd gezegd: 'Mijn moeder van 74 jaar is gevallen in de woning en ze heeft hulp nodig, waar kan ik terecht?' Of, 'Ik heb sinds kort een nieuwe buurman en hij maakt 's avonds enorm veel herrie in zijn woning, kan ik dit ergens aankaarten?'. Inwoners willen hier graag zo snel mogelijk weten waar zij aan toe zijn en waar zij terecht kunnen.

Citaat Bijeenkomst in gesprek met de partners:

'Mensen moeten weten waar ze naartoe kunnen met hun vragen. Er is een laagdrempelig aanspreekpunt nodig in de wijk: wat speelt er, wie te benaderen en wie te verbinden'

Citaat In gesprek met de samenleving:

'De wijze waarop contact met de bewoner wordt onderhouden is een aandachtspunt: niet ad-hoc, maar structureel. Verwachtingen moeten duidelijk zijn.'

Tijdens de gesprekken met de samenleving is aangegeven dat bewoners het liefst op een fysieke locatie, zo dicht mogelijk bij de eigen woonsituatie en van één betrouwbaar en deskundig persoon die bekend is met de omgeving, antwoord verwachten. Daarbij dient de daadwerkelijke behoefte van bewoners steeds leidend te zijn voor de inzet die gepleegd wordt. Om deze behoefte consequent in beeld te hebben is een blijvend gesprek en aandacht voor de bewoner nodig. Regelmatig het gesprek aangaan, zorgt voor meer draagvlak.

Bij de inrichting van structuren moet het volgende voorop staan: de behoefte van de bewoner is leidend voor de houding die aangenomen wordt en de middelen die ingezet worden. Moet er in ieder gebied een neutrale ontmoetingsplek aanwezig zijn? Of kan het gebied met minder af? Of is er juist behoefte aan een volwaardig ontmoetings- én ondersteuningspunt? En kan dit gebied benaderd worden via digitale communicatie of is er behoefte aan schriftelijke of zelfs één op één communicatie? Uiteindelijk moet de behoefte van de bewoner van het gebied bepalen hoe om te gaan met deze vraagstukken.

‘Gebiedsgericht Werken stimuleert en ondersteunt de bewoner om eigen initiatieven te ontplooiën...’

Daarnaast dienen inwoners voortaan zelf ook met oplossingen of voorstellen komen. Denk bijvoorbeeld aan: ‘U en uw familie zullen uw moeder de komende tijd zelf moeten ondersteunen’,

*Citaat Bijeenkomst in gesprek met de partners:
‘Bewoners worden op verschillende plekken als co-producent ingezet. Willen we vrijwilligers meer gaan inzetten, dan moeten we ze uitrusten met de juiste tools. De professional kan dit verzorgen, maar duidelijk moet zijn waar de vrijwilligerstaak ophoudt en de professionalstaak begint’*

‘Eerst wil ik u vragen om uw buurman zelf aan te spreken op zijn luidruchtige gedrag’. Dit vraagt ook om een cultuuromslag bij alle betrokken organisaties: Geef de inwoner hiervoor ook daadwerkelijk de ruimte! Zo hoeft

een buurtactiviteit niet verplicht plaats te vinden in laten vinden het door ‘ons’ ontwikkelde buurtcentrum, als de buurtvereniging dit graag wil doen in het afgehuurde kerkzaaltje.

Vertrouwen is hierbij van essentieel belang. Daarbij moeten twee zaken worden opgepakt. (Samen)werken moet zo georganiseerd worden dat de bewoners daadwerkelijk geactiveerd worden

(cultuur). Ook moeten bewoners beschikken over de juiste middelen en vaardigheden. Denk aan het scholen van vrijwilligers, het ondersteunen van mantelzorgers en het beschikbaar stel-

Citaat In gesprek met de samenleving:

‘Ik wil mij best actief inzetten voor de buurt of wijk, maar ik verwacht ook een actieve houding richting de bewoners. Het is soms geven en nemen, voor wat hoort wat, het wederzijds vertrouwen is soms ver te zoeken ’

len van geld of een fysieke locatie binnen een gebied om zo activiteiten op te zetten.

‘Binnen het Gebiedsgericht Werken werken de aanwezige vrijwilligers en professionele partijen in een gebied intensief samen en ontstaat hierdoor lokaal maatwerk...’

Vaak werken er diverse professionele organisaties en vrijwilligers (-netwerken) binnen een gebied. Men blijkt tegen dezelfde problemen of situaties aan te lopen en gaat er vanuit zijn of haar eigen professie mee om. Gelukkig vindt er de afgelopen jaren al veel ‘kruisbestuiving’ plaats tussen deze organisaties. Dit is vooral het geval bij bestaande structuren zoals de wijkteams, sociale wijkteams en

multidisciplinaire teams. Er dient constant geïnvesteerd te worden in het elkaar kennen, verbinden en uiteindelijk integraal werken. De professional of vrijwilliger moet 'de vraag achter de vraag' weten te signaleren en deze neer te

Citaat Bijeenkomst in gesprek met de partners:

'Maak de sociale infrastructuur in Epe inzichtelijk, voor de professional, maar ook voor de bewoner. Vervolgens is het een kwestie van verbinden, verbinden van professionals onderling, verbinden van (vrijwilligers-)netwerken onderling en verbinden van professionals en netwerken'

leggen bij die organisatie waar deze thuishoort. Een belangrijke voorwaarde is ook dat de professional of de vrijwilliger hiervoor voldoende ruimte en mandaat krijgt.

Citaat Bijeenkomst in gesprek met de partners:

'Faciliteer bij het integraal werken, de gemeente moet hierin de regie voeren. Professionals en vrijwilligers moeten meer gebruiken maken van elkaars expertise. Creëer ontmoeting tussen partners'

Een volgende voorwaarde is een helder (fysiek en/of digitaal) overzicht van de sociale infrastructuur op professioneel gebied, maar ook op het vlak van vrijwilligersnetwerken. Daarnaast

is het organiseren van een centrale plek waar vraag en aanbod bij elkaar komt een pré om samenwerking en lokaal maatwerk te realiseren. Samenwerken door elkaar te kunnen vinden en door elkaar te leren kennen en vertrouwen leidt uiteindelijk tot lokaal maatwerk.

'Het Gebiedsgericht Werken is gericht op het behoud of verbeteren van de leefbaarheid binnen een gebied...'

Op verschillende plekken in de gemeente Epe ervaart men een hoge mate van leefbaarheid. Op sommige andere plekken moet hier nog veel voor gebeuren. Gebiedsgericht werken wordt

Citaat In gesprek met de samenleving:

'Wij wonen met veel plezier in Vaassen, met de mogelijkheden voor ontmoeting in het wijksteunpunt als een groot pluspunt. Toch ga ik 's avonds niet graag de deur uit, soms is er sprake van een sociaal onveilig gevoel'

ingezet om de leefbaarheid te behouden en waar nodig te verbeteren in Epe. De gemeente dient hierin een belangrijke regie-, faciliterende en monitoringsrol te vervullen. Alle partners in het maatschappelijk veld moeten samenwerken op een (gebiedsgerichte) werkwijze die ten goede komt aan de leefbaarheid.

5. Gebieden

Om goed te gebiedsgericht te kunnen werken moeten we met elkaar helder hebben wat we onder een gebied verstaan. Hieronder is de definitie van een gebied geformuleerd:

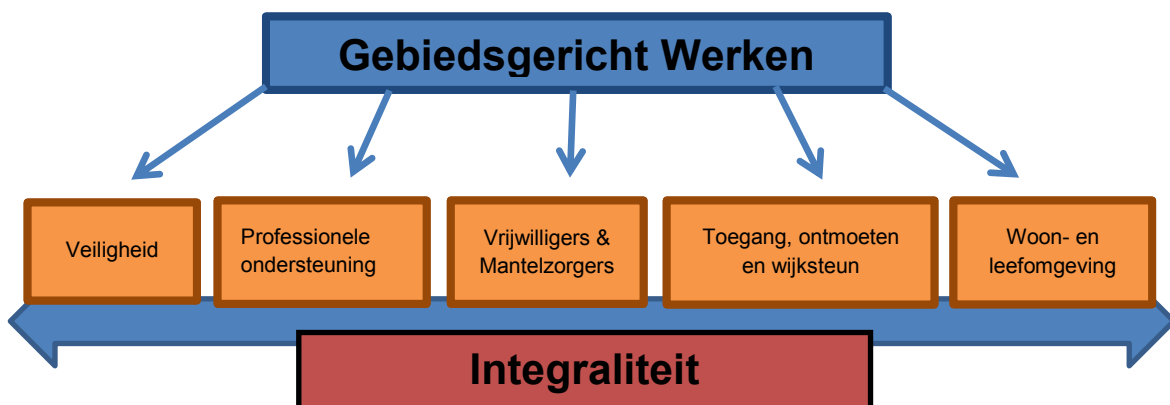
‘Een gebied zoals bedoeld binnen het gebiedsgericht werken is een geografisch afgebakende fysieke omgeving, waarbinnen sprake is van samenhang op diverse onderwerpen zoals bevolkingsdemografie, leefstijlen, culturele eigenschappen en/of welvaartsniveau (gebieds-DNA). Daarnaast speelt de aanwezigheid van bestaande burgerinitiatieven en netwerken en/of de mogelijke potentie om burgerinitiatieven en zelfredzaamheid van bewoners in dit gebied verder te ontwikkelen (gebiedsgedrag), een belangrijke rol bij de afbakening van de geografische omgeving.’

Op basis van deze omschrijving willen we de gemeente Epe onderverdelen in een aantal gebieden waarin het gebiedsgericht werken van toepassing is. Daarbij moeten we zorgen voor een gezonde balans tussen de schaalgrootte van het gebied en het efficiënt en doelmatig inzetten van personeel. Voorop staat dat er, vanuit het perspectief en de behoefte van de bewoner, altijd inspanningen of activiteiten binnen een gebied of een deel van een gebied kunnen (blijven) plaatsvinden.

6. Thematiek

Op dit moment zijn er vijf actuele en beïnvloedbare thema's te herkennen die binnen ieder gebied in meer of mindere mate bepalen in hoeverre het gebied leefbaar is. Deze vijf thema's zijn: Veiligheid, Professionele ondersteuning, Vrijwilligers en mantelzorgers, Toegang, ontmoeten & wijksteun en Woon- en leefomgeving.

Deze thema's zijn stuk voor stuk belangrijk en zijn integraal met elkaar verbonden. Naar gelang de samenleving in Epe verandert, kunnen er thema's veranderen of bijkomen. Ieder thema wordt in het vervolgproces verder uitgewerkt. Onderstaand zijn de thema's schematisch weergegeven.



➤ **Veiligheid**

Dit gaat over veiligheid in de breedste zin van het woord. Het gaat hier zowel om integrale veiligheid (criminaliteit, verkeersveiligheid, handhaving), sociale veiligheid (omzien naar elkaar en het signaleren van onwenselijke situaties), maar ook het onderling delen van (privacygevoelige) informatie om daadkrachtig (samen) te werken en escalatie te voorkomen. Vaak is veiligheid een belangrijke graadmeter voor de mate waarin de inwoners de leefbaarheid in een gebied ervaren. Het gebiedsgericht werken heeft tot gevolg dat inwoners zelf een belangrijke rol krijgen in het behoud van de (sociale) veiligheid (minder blauw, meer signalerende bewoners) en meer partijen betrokken raken bij het signaleren van onveiligheid (als gevolg van een nauwe samenwerking binnen een gebied). Het thema Veiligheid is een privacygevoelig thema. Daarom zijn er duidelijke spelregels nodig over hoe we hiermee om willen gaan in een gebiedsgerichte samenwerking.

➤ **Professionele ondersteuning**

Alles wat te maken heeft met het inzetten van professionele partijen op het gebied van fysieke ruimte en zorg- en welzijnssteuning valt binnen dit thema. Veelal vormen deze professionals een achtervang op het moment dat de kracht van de samenleving (vrijwilligers en mantelzorgers) onvoldoende biedt om het leven op de rit te houden. In de praktijk gaat het bij dit thema vaak over de rol en positie van het sociaal wijkteam, de wijkteams en de multidisciplinaire teams. Het kan echter ook gaan over de beheerder van de openbaar ruimte. De manier waarop deze structuren georganiseerd zijn, bepaalt (voor een deel) de leefbaarheid in een gebied. In de visie wordt op een aantal plekken tot op zekere hoogte invulling gegeven aan de wensen voor professionele ondersteuning. Termen als 'in de wijk aanwezig', 'toegankelijk', 'kennis van zaken' en 'vertrouwd gezicht', komen veel voor. De toekomstige structuren moeten hierbij aansluiten.

➤ **Vrijwilligers & mantelzorgers**

Binnen dit thema vallen alle bewoners die in meer of mindere mate een (onbetaalbare) inzet leveren voor de gemeenschap. Deze mensen zijn de motor in een gebied. Als 'vanzelfsprekend' nemen zij taken op zich en zorgen zij voor anderen. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn essentieel voor het beheersbaar houden van de professionele ondersteuning in een gebied. Dit thema verdient de komende jaren een prominentere om de leefbaarheid in stand te houden. Er wordt immers steeds meer verwacht van de kracht van de samenleving. Zo ligt er een duidelijke opdracht om de vraag en het aanbod op het gebied van vrijwilligerswerk op elkaar af te stemmen. Om mantelzorgers in stelling te brengen en te houden moeten we aandacht besteden aan taakverlichting en een passende waardering voor de mantelzorger.

➤ **Toegang, ontmoeten en wijksteun**

Binnen dit thema vallen alle wonen-, welzijn-, zorg-, werk-, inkomen- en scholingsvragen die inwoners kunnen hebben. Denk aan vragen die kunnen gaan over gezinsproblemen, bijvoorbeeld Centrum voor Jeugd en Gezin, of een verzoek om ondersteuning bij een WMO-loket. Andere voorbeelden zijn vragen over deelname aan laagdrempelige activiteiten, zoals een koffieochtend voor senioren, of een

ontmoetingsplek voor jongeren. De toegang van de vraag kent twee vormen: de virtuele en de fysieke. De virtuele toegang bestaat uit een website en/of app. De fysieke toegang verloopt via een gebiedssteunpunt. Dit kan een buurthuis of wijkcentrum zijn. Via de virtuele of fysieke toegang komt de hulpvrager in contact met oplossingsmogelijkheden die in eerste instantie een beroep doen op de eigen kracht; vrijwilligerswerk en lokale mogelijkheden. Deze oplossingsmogelijkheden worden in eerste instantie zo laagdrempelig mogelijk aangedragen door vrijwilligers, buurtkrachten of algemene voorzieningen. Als er meer nodig is, wordt de vraag door professionele krachten opgepakt. De toegang tot collectieve voorzieningen willen we met zo min mogelijk bureaucratie realiseren. Via professionals krijgen mensen toegang tot individuele voorzieningen. Een gebiedssteunpunt zal, naast de fysieke toegang, functioneren als een ontmoetingspunt voor laagdrempelig en collectief aanbod.

➤ **Woon- en leefomgeving**

Zaken die we in en rondom een gebied (fysiek en sociaal) waarnemen, daar gaat dit thema over. Of het groenonderhoud in een gebied voldoende op orde is, bepaalt in zekere zin de leefbaarheid binnen het gebied. Ook op dit vlak wordt steeds meer verwacht van de bewoner zelf. Daarnaast hebben de extramuralisering en de huisvesting van andere specifieke doelgroepen, zoals asielzoekers en ex-gedetineerden consequenties voor het leven in een gebied. Niet alleen voor de bewoners, ook voor de directe woonomgeving. De komende jaren moeten we binnen dit thema hard samenwerken aan begeleiding, tolerantie en respect.

Op basis van de bovenstaande beschrijvingen is de kruisbestuiving tussen de thema's direct merkbaar. Het vervolgtraject van gebiedsgericht werken behelst het ontwikkelen van een structuur en werkwijze waarbij we effectief en efficiënt werken aan deze thema's; separaat én integraal.